

Szőlő és gyümölcs-kultúrákban keletkezett mezőgazdasági vadkár --- 2008. december

Ez év derekán a környezetvédelmi miniszter korábban hozott rendeletét erősítette és „nyugtázta” a földművelésügyi miniszter, amikor a 85/2008.(VII. 5.) FVM rendelettel módosította a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 79/2004.(V. 4.) rendeletet.

Ez a környezetvédelmi rendelet az, amely a korábban mezőgazdasági vadkár vonatkozásában is felmerülő problémát egyszerűsítette a seregély, kárókatona, és még néhány más madárfaj esetében. Ha visszaemlékszünk, hogy korábban sokan sérelmezték, és hiányolták a gyümölcsösökben kárt okozó seregély kártételének megakadályozását és annak térítését segítő jogi szabályozást azok most elégedettek lehetnek.

Azonban engedjék meg hogy, néhány általam problémás kérdéssel foglalkozzak a következő sorokban. Ez a jelenlegi állapot szerint a seregély kártételének megakadályozását segítő szabály, mely által augusztus 1. és október 31. között lehetővé teszi a seregély állomány szabályozását, gyérítését, elejtését, riasztását sokan úgy vélik kellő megoldás a problémára. Mégis erre azt kell mondanom, hogy csak rész megoldás. Hisz ha csak arra gondolok, hogy Tokaj-hegyalján október közepétől kezdik el a „nagy szüretet”, akkor meg kell jegyeznünk, hogy novemberben szüretelendő szőlőfürtök estében bizony már seregély károkozás elhárítására a vadászatra jogosult esetében nincs „fegyveres” lehetőség. Természetesen augusztus 1. után riasztható, elejthető október 31-ig, amikor is bizony lássuk be, hogy a szőlőterületen azért néhányan valószínű már javában szüretelnek és a szőlőlugasok takarásában itt-ott nem egy-két szőlősgazda is serénykedik, - a kártokozó seregélyt megelőzve - az évi szőlőtermés betakarításán. Azt is tudnia kell azért a vadászatra jogosultnak, hogy az adott szőlőterület megvédése csak a szőlőbirtok tulajdonosával kötött megállapodás alapján történhet. Ami lássuk be, ha csak Tokaj-hegyalját nézzük a kb. 5500 ha területével és több ezer parcellájával és tulajdonosával nem egyszerű dolog. De felhívom a vadászatra jogosultak figyelmét, azonban arra is, hogy nem árt megismerni az adott szőlőterületet abból a szempontból sem, hogy véletlenül nem védett területen helyezkedik el. Amit még ezután be kell tartani a vadászatra jogosultnak, az már csak az, hogy az elejtett seregélyek számáról el ne feledkezzen jelentést tenni az illetékes felügyelőség részére az adott vadászidény végén.

Lássuk be azért nem is olyan egyszerű. Ennek ellenére ez is valamilyen megoldás, melyhez a következőket fűzném:

Javaslat:

- az adott területen, ahol a rendeletben felsorolt madárfajok által okozott kár feltételezhető, vizsgálja meg a vadászatra jogosult, mérje fel, írja össze.
- vizsgálja meg a károkozás mértékét és annak elhárítási költség arányát, szükségességét: két seregély miatt nem célszerű minden nap kijárni a területre, ott költséghatékonyabb a keletkezett kár megtérítése.
- amennyiben káresemény bekövetkezését észleli, kössön megállapodást az adott terület tulajdonosával, az esetleges vadkárelhárításkor történő baleset elkerülése végett, valamint vadkár bekövetkezés idejének, időszakának tisztázása végett.
- amennyiben megállapodás és kár, valamint kárbejelentés is történt célszerű azt augusztus 1. és október 31. között rendezni
- figyelemmel kíséreni azt a szabályt, hogy szőlőben és gyümölcsösben, egész évben bejelenthető vadkár. Valamint, hogy azt a kárt milyen állatfaj okozta.
- az adott terület, ahol károkozás bekövetkezett természetvédelmi és Natura 2000 terület vonatkozásában megvizsgálni, mert arra a területre az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság engedélye szükséges ellenkező esetben védett állatfaj elejtése következtében „odaveszhet” a fegyver és vadászengedélyünk

További problémák:

- a november 1. után bejelentett seregély vadkár megtérítés az előző bekezdésben leírtak ismeretében, felveti annak az érdekes esetnek a tényét, hogy az érintett területen keletkezett kár megtérítését már a környezetvédelmi hatóságtól kell igényelni!?
- a szőlőterületek, valamint telepítések milliós értékű beruházások tulajdonos részéről történő megvédése, bekerítés, befedés, lefedése a tulajdonos részéről való, esetleges kötelező kiépítésének létjogosultsága!?
- kárérték; a szőlőszemek korai károkozása a későbbi esetleges aszúsodás lehetőségének elmaradása, ismeretében bizonytalan jogvitákat szülhet!?
- termésszabályozással 7-9 t/ha termésmennyiségek helyett 2-4 t/ha termésmennyiségek több ezer forintos áruk palackonként!?
- kár megelőzése és megállapítása céljából, egységes gyakorlat és egységes elv alkalmazására, írott formában!?

„ ... a leírtakat összegezve ismételten megállapíthatom, hogy az a föld, amelyen mezőgazdálkodást, erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást végeznek; a tevékenységet folytató személyek szoros egymás jószándékú, figyelmeztető, tájékoztató és segítő kapcsolattartása nélkül lehetetlen. ”

Orosz Zoltán